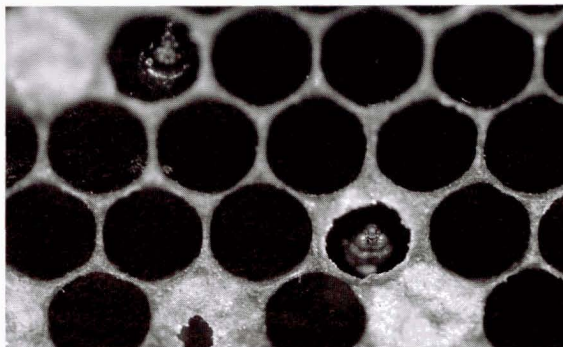

Kenmerkend voor zakbroed is de opgeheven kop van de dode of stervende larve.

De stervende larven verkleuren donker. Links een nagenoeg geheel verkleurde dode larve - rechts een nog witgekleurde larve, beiden met opgeheven kop.

een tekort aan pollen, kunnen aanleiding zijn voor een uitbraak van zakbroed. M.a.w., zakbroed kan gezien worden als een ziekte die afhankelijk is van factoren. Is de ziekte eenmaal uitgebroken en is er geen afvliegen van oude en besmette bijen mogelijk dan neemt de ziekte een epidemische vorm aan en raakt nagenoeg iedere bij en iedere larve besmet. De voedsterbijen besmetten de jonge larfjes met hun besmet voedsap en de jonge, pas geboren poetsbijen raken besmet bij het ruimen van de nog wit gekleurde zieke larven en de pas gestorven larven. Is de dode larve volledig donker gekleurd dan vormt ze nog amper besmettingsgevaar. Het virus is alleen levensvatbaar in witte

*Het is geen schande een ziekte
op de stand te hebben.
Het is wel een schande daartegen
niets te ondernemen.*

(E. Faltus)

levende larven en nog korte tijd in de pas gestorven larven. De opgedroogde resten van de larven zijn vrij van infectieus viraal materiaal en dus ongevaarlijk. Door het wegvallen van een nieuwe generatie bijen, verdwijnt ook de poetsdrift in het volk. Het volk vervuult, kwijnt weg en zal uiteindelijk aan de ziekte en aan andere bijkomende kwalen sterven.

Verspreiding van de ziekte

Verspreiding van de ziekte is mogelijk door roverij en vervliegen. Eerder echter zal de imker de ziekte verspreiden bij het verdelen van de ramen met broed van het slecht functionerende volk, dat op dat moment al ziek is. Door de betere toestand van het adoptievolk of door betere weer- en drachtomstandigheden kan het zijn dat de klinische symptomen van de ziekte niet optreden. Lichte besmettingen worden vrijwel nooit door de imker waargenomen.

Bestrijding van de ziekte

Heling is alleen mogelijk als de ziekte in beperkte mate voorkomt en als de dracht en de weersomstandigheden goed zijn. De imker kan daarbij helpen door het getroffen volk krap te zetten, de besmette raten te verwijderen en de poetsdrift door dracht of door spaarzaam voeren te stimuleren. Daarnaast zullen secundaire oorzaken zoals een te hoge mijtenpopulatie bestreden moeten worden. Volken met een ernstige aantasting, waarin nog nauwelijks bijen geboren worden, zullen gedood moeten worden. In verband met de secundaire besmettingen, zoals roer, nosema en amoebiase is het wenselijk de kast en de raten te ontsmetten. Ontsmetten kan met ijsazijn, door uitwassen met heet, 6% sodawater en/of door uitbranden. Raten met broed van deze volken kunnen zonder gevaar voor besmetting via de was, in de wasmelter gesmolten worden. Raten met voer en broedvrije raten vormen op geen enkele wijze een gevaar voor besmetting met het zakbroedvirus.

bijen

DE LEZER SCHRIJFT

Het opslaan van ramen

In het maandblad van oktober las ik over het opslaan van bijenramen. Mijn bijenramen sla ik op in een paar diepvrieskisten van 500 liter. Hierin heb ik een raamwerk gemaakt. In het kleine voorvriesvak bewaar ik de kunstraat, kap en andere materialen. Het zijn oude diepvriezers die geen dienst meer doen. Wij hebben hier in Drente op de radio een ruilprogramma. Via dit programma heb ik een oproep geplaatst en kreeg wel twintig reacties. Hierbij waren vier diepvrieskisten die ik gratis kon komen afhalen. Het werkt fantastisch en het materiaal wordt op deze manier mooi afgesloten.

B. Regtop, Sleen